

ÖZET

Tasarım Bürolarında Çalışan Mimarların Herzberg'in Çift Faktör Kuramı Açısından Motivasyon Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Özkan, Melisa

Yüksek Lisans Tezi, Mimarlık Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Esin KASAPOĞLU

2022

İnsan olgusu, her sektörde olduğu gibi mimarlık sektöründe de önem arz etmektedir. Zorlaşan piyasa koşullarında işverenlerin kendi bünyesinde çalışan bireylerin memnuniyetlerine, moral ve motivasyonlarına, çalışma ortamının kullanıcıya uygun olmasına dikkat etmesi gerekmektedir. Çünkü hem psikolojik hem de fiziksel sağlık açısından çalışanları tatmin eden ortamların oluşturulması işin kalitesini arttırmakla birlikte çalışanların performansını, verimliliğini, işe bağlılığını, kendilerine olan güven ve yeterliliğini, iş ve özel hayatlarındaki tatmin düzeyini de olumlu etkileyecektir.

Bu araştırma, Frederick Herzberg'in Çift Faktör Kuramında ortaya koymuş olduğu faktörleri kullanarak tasarım bürolarında çalışan mimarların motivasyon düzeyleri belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Tasarım bürolarında çalışan mimarların motivasyon düzeyine odaklanmaktaki amaç ise: İnsanların taleplerine layıkıyla karşılık veren, onların psikolojik olarak iyi hissetmesi için mekanlar oluşturup, tasarımlar yapan mimarların da çalıştıkları ortamlarda aynı hizmeti hak ettiğini iş verenlere göstererek kendi bünyelerinde çalışan mimarlara daha iyi koşulların sağlanmasının önemli olacağını vurgulamaktır.

Frederick Herzberg bu kuramında iki ana faktör belirlemiştir. Bunlar:

1.İçsel Motivasyon Faktörleri (Hijyen Faktörler):

Ücret, İşletme Politikası ve Yönetimi, Çalışanlar Arası İlişkiler, Çalışma Koşulları, Çalışanların Özel Hayatı, Statü.

2.Dışsal Motivasyon Faktörleri: Başarı, İşteki Yeterlilik, Tanınma, Sorumluluk Alma ve Özerklik, Kariyerde İlerleme ve Gelişme-Terfi, Takdir-Ödül.

Araştırmada, ilk olarak mimarlık alanında motivasyon kavramıyla ilgili yazılmış araştırmalar tespit edilmiştir. Fakat Frederick Herzberg'in Çift Faktör Kuramına dair mimarlık alanında herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu durum yapılan bu araştırmayı diğer

araştırmalardan ayıran bir özellik olmuştur. Herzberg ift Faktör Kuramına göre tasarım bürolarında çalışan mimarların düşüncelerini ortaya çıkarılması için anket tekniği kullanılmıştır.

Araştırmanın rneklemini İstanbul ve Gaziantep'teki tasarım bürolarında çalışan mimarlar oluşturmaktadır. Evren üzerinde yapılan hesaplamalar ile örneklem çapı 157 kişi (99 İstanbul katılımcısı, 58 Gaziantep katılımcısı) olarak belirlenmiştir.

İki farklı Őehir üzerinde çalışarak Türkiye'nin iki farklı bölgesinde bulunan mimarların piyasadaki ve çalışma ortamlarındaki motivasyon düzeylerini karşılaştırmakla birlikte tasarım bürolarının, çalışanlara göstermiş oldukları değer analizi yapılarak alışanlarında bu durum karşısındaki memnuniyetlerinin motivasyona olan etkisi tespit edilmiştir.

Araştırma yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmadaki verilerin istatistiksel analizleri IBM Spss 25.0 versiyonu ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizlerin güven aralığı %95 düzeyinde değerlendirmeye alınmiş ve istatistiksel anlamlılık seviyesi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bu araştırmaya başlamadan önce çıkabilecek sonuçların :

Katılımcıların motivasyon düzeyi olarak İstanbul katılımcılarının, Gaziantep katılımcılarına oranla daha yüksek bir motivasyona sahip olabileceği, içsel ve dışsal faktörler ile demografik özellikler arasında daha fazla anlamlı ilişkinin ortaya çıkabileceği, Herzberg'in ortaya koymuş olduğu kuram çerçevesinde içsel faktörlerin dışsal faktörlere nazaran kişilerin motivasyonunda daha önemli olduğu dşnlmekteydi.

Fakat sanılanın aksine çıkan sonuçlar:

Gaziantep katılımcılarının İstanbul katılımcılarına göre çoğu faktör de motivasyon ortalamalarının daha iyi çıktığı ve bu durumda Gaziantep'teki mimarlık bürolarında çalışanların motivasyon düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Herzberg'in ortaya koymuş olduğu kuram çerçevesinde ve seçilen örneklem üzerinde yapılan anket çalışmasının sonucunda dışsal faktörlerin de en az içsel faktörler kadar önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Hem İstanbul hem de Gaziantep katılımcılarının, içsel ve dışsal motivasyon faktörlerinin korelasyon analizinde “alışma koşulları, işletme politikaları, süpervizyon ve kişilerarası ilişkiler, işteki yeterlilik, başarı, tanınma ve takdir, sorumluluk alma ve özerklik, ilgi,

kariyerde ilerleme ve gelişme” aralarında pozitif yönlü yüksek şiddette anlamlı ilişkiler bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Herzberg, Çift Faktör Kuramı, Tasarım Büroları, Motivasyon, Mimar

ABSTRACT

Evaluation of Motivation Levels of Architects Working in Design Offices with Herzberg's Two-Factor Model

Özkan, Melisa

Master's Thesis, Department of Architecture Thesis

Advisor: Prof. Dr. Esin KASAPOĞLU

2022

The human phenomenon is important in the architecture sector as well as in every sector. In difficult market conditions, employers should pay attention to the satisfaction, morale and motivation of the individuals working within their own structure, and the suitability of the working environment for the user. Because the creation of work environments that satisfy both psychological and physical health of employees in terms of improving the quality of employee performance, productivity, work commitment, confidence and competence in themselves, work and in their private lives, it will affect the level of satisfaction.

This research is carried out in order to determine the motivation levels of architects working in design bureaus using the factors revealed by Frederick Herzberg in the Theory of Dual Factors. The level of motivation of architects who work in the design office and focus on the goal: that is able to respond adequately to the demands of the people, to create spaces for them psychologically feel good, the same architect who designs the work in their environments by showing to those who have a job service that you deserve better conditions will be important for providing their own Architects is to emphasize that.

Frederick Herzberg has identified two main factors in this theory. These:

1. Intrinsic Motivation Factors (Hygiene Factors):

Dec, Business Policy and Management, Inter-Employee Relations, Working Conditions, Personal Life of Employees, Status.

2. External Motivational Factors: Success, Competence at Work, Recognition, Responsibility-Taking and Autonomy, Career Progress and Development-Promotion, Appreciation-Reward.

In the research, the research written about the concept of motivation in the field of architecture was first identified. However, there has been no research in the field of architecture on Frederick Herzberg's Dual Factor Theory. This has been a feature that distinguishes this study from other studies. According to the Herzberg Double Factor Theory, a survey technique was used to reveal the thoughts of architects working in design bureaus.

The sample of the research is composed of architects working in design bureaus in Istanbul and Gaziantep. With the calculations made on the universe, the sample diameter is 157 people (99 Istanbul participants, 58 Gaziantep participants) were identified.

By working on two different cities, comparing the motivation levels of architects in two different regions of Turkey in the market and working environments, an analysis of the value shown by design bureaus to employees was conducted to determine the effect of their satisfaction with this situation on motivation in their employees.

The survey method was used as the research method. Statistical analyses of the data in the study were performed with IBM Spss 25.0 version. The confidence interval of the analyses was evaluated at the December of 95% and the statistical significance level was accepted as $p < 0.05$.

Conclusions that may be drawn before starting this research :

As the level of motivation of the participants participants Istanbul, Gaziantep internal and external factors that can have a higher motivation than participants with a more meaningful relationship between demographic characteristics may arise where, intrinsic factors, extrinsic factors within the framework of the theory group has set a mental than it was thought that people were more important in motivation.

However, contrary to popular belief, the results obtained:

It was found that the motivation averages of Gaziantep participants were better in most factors compared to Istanbul participants, and in this case, the motivation level of employees at architectural offices in Gaziantep was higher. As a result of the survey conducted within the framework of the theory put forward by Herzberg and on the selected sample, it turned out that external factors are at least as important as internal factors. Participants in both Istanbul and Gaziantep, intrinsic and extrinsic motivation factors, correlation analysis, “working conditions, business policy, supervision and interpersonal relations at work, competence, achievement, recognition and appreciation, responsibility and autonomy, interests, career advancement and there are meaningful relationships with high intensity between the positive way.

Key Words: Herzberg, Two-Factor Model, Design Offices, Motivation, Architect